Bihar
PRT

Previous Year Paper
(Language) Paper-I
25 Aug, 2023 Shift 1

Test Prime

ALL EXAMS, ONE SUBSCRIPTION

70,000+ Mock Tests

Personalised Report Card

Unlimited Re-Attempt

600+ Exam Covered

Previous Year Papers

500% Refund

IBPS

NABARD

INDIAN RAILWAYS

ATTEMPT FREE MOCK NOW

Adda247 GET IT ON Google Play

16/PV/M–2023–01

Booklet Series

A

Candidate's Roll Number

Serial No.

Question Booklet

LANGUAGE

Paper—1

Time Allowed : 2 Hours | **Maximum Marks : 100**

Read the following instructions carefully before you begin to answer the questions.

IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. This Question Booklet divided into two Parts, Part–I and Part–II. Part–I contains questions of **English Language**, which is common for all. Part–II contains questions of three Languages—Hindi Language, Urdu Language and Bengali Language. **Choose the question from any one Language out of three Languages**.
2. **Part–I** consists of Question Nos. **1** to **25**. In **Part–II**, **Hindi Language** consists of Question Nos. **H–26** to **H–100**, **Urdu Language** consists of Question Nos. **U–26** to **U–100** and **Bengali Language** consists of Question Nos. **B–26** to **B–100**.
3. **All** questions carry equal marks.
4. Attempt questions from Part–I and any one Language out of three Languages in Part–II.
5. **Immediately after commencement of the examination, you should check up your Question Booklet and ensure that the Question Booklet Series is printed on the top right-hand corner of the Booklet. Please check that the Booklet contains 48 printed pages including two pages (Page Nos. 46 and 47) for Rough Work and no page or question is missing or unprinted or torn or repeated. If you find any defect in this Booklet, get it replaced immediately by a complete Booklet of the same series.**
6. You must write your Roll Number in the space provided on the top of this page. Do not write anything else on the Question Booklet.
7. An Answer Sheet will be supplied to you separately by the Invigilator to mark the answers. **You must write your Name, Roll Number, Question Booklet Series and other particulars in the space provided on Page–1 of the Answer Sheet provided, failing which your Answer Sheet will not be evaluated.**
8. You should encode your **Roll Number** and the **Question Booklet Series A, B, C or D** as it is printed on the top right-hand corner of the Question Booklet with Black/Blue ink ballpoint pen in the space provided on **Page–2** of your Answer Sheet. **If you do not encode or fail to encode the correct series of your Question Booklet, your Answer Sheet will not be evaluated correctly.**
9. Each question comprises of **five** responses—(A), (B), (C), (D) and (E). You are to select ONLY ONE correct response and mark it in your Answer Sheet. In any case, choose ONLY ONE response for each question. Your total marks will depend on the number of correct responses marked by you in the Answer Sheet.
10. In the Answer Sheet, there are **five** circles—Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ and Ⓔ against each question. To answer the questions, you are to mark with Black/Blue ink ballpoint pen ONLY ONE circle of your choice for each question. Select only one response for each question and mark it in your Answer Sheet. If you mark more than one answer for one question, the answer will be treated as wrong. **Use Black/Blue ink ballpoint pen only to mark the answer in the Answer Sheet. Any erasure or change is not allowed.**
11. You should not remove or tear off any sheet from the Question Booklet. You are not allowed to take this Question Booklet and the Answer Sheet out of the Examination Hall during the examination. **After the examination has concluded, you must hand over your Answer Sheet to the Invigilator.** Thereafter, you are permitted to take away the Question Booklet with you.
12. Failure to comply with any of the above instructions will render you liable to such action or penalty as the Commission may decide at their discretion.
13. Candidates must assure before leaving the Examination Hall that their Answer Sheets will be kept in Self Adhesive LDPE Bag and completely packed/sealed in their presence.

ध्यान दें : अनुदेशों का हिन्दी रूपान्तर इस पुस्तिका के अन्तिम पृष्ठ पर छपा है।

Adda247 GET IT ON Google Play

PART—I

English Language

***Directions* (Q. Nos. 1 to 5) :** Fill in the blanks with a/an/the.

1. Your brother is appointed as _____ SDO.

(A) a

(B) an

(C) the

(D) More than one of the above

(E) None of the above

2. If I can't move this desk, will you give it _____ push?

(A) a

(B) an

(C) the

(D) More than one of the above

(E) None of the above

3. Bring _____ book I gave you yesterday.

(A) the

(B) an

(C) a

(D) More than one of the above

(E) None of the above

4. Anand went to the doctor because he had _____ ear infection.

(A) a

(B) an

(C) the

(D) More than one of the above

(E) None of the above

5. He is pursuing MA from _____ University.

(A) a

(B) an

(C) the

(D) More than one of the above

(E) None of the above

***Directions* (Q. Nos. 6 to 10) :** Choose the correct alternative for each of the following.

6. Which is ***not*** a part of a plant?

(A) Leaves

(B) Branches

(C) Birds and animals

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Adda247

Adda247
GET IT ON Google Play

7. Which of the following you do ***not*** use in a computer?

(A) Hard drive

(B) Keyboard

(C) Toothbrush

(D) More than one of the above

(E) None of the above

8. What among the following a lady does ***not*** use in kitchen?

(A) Drier

(B) Oven

(C) Induction

(D) More than one of the above

(E) None of the above

9. Which one is ***not*** allowed in an examination?

(A) Mobile phone

(B) Earphone

(C) Book

(D) More than one of the above

(E) None of the above

10. Which of the following is ***not*** found in a hospital?

(A) Nurse

(B) Operation theatre

(C) Telescope

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Directions **(Q. Nos. 11 to 15) :** Complete the sentences given below using the correct alternative.

11. The person who writes a book is known as its

(A) reader

(B) author

(C) publisher

(D) More than one of the above

(E) None of the above

12. If today is Wednesday, day after tomorrow will be

(A) Tuesday

(B) Thursday

(C) Monday

(D) More than one of the above

(E) None of the above

13. We must _____ traffic signals.

(A) not break

(B) break

(C) not follow

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Adda247 GET IT ON Google Play

14. If today is the 12th of December, the next month will be

(A) April

(B) January

(C) February

(D) More than one of the above

(E) None of the above

15. A month can have _____ days.

(A) 28 or 29

(B) 30

(C) 31

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Directions **(Q. Nos. 16 to 20) :** Choose the correct answer for each of the following.

16. Daughter's daughter is

(A) sister

(B) granddaughter

(C) cousin

(D) More than one of the above

(E) None of the above

17. Grandfather's father is

(A) grandpa

(B) great grandfather

(C) father

(D) More than one of the above

(E) None of the above

18. Mother's father is

(A) paternal grandfather

(B) maternal grandfather

(C) great grandfather

(D) More than one of the above

(E) None of the above

19. Aunt's daughter is

(A) mother

(B) grandmother

(C) niece

(D) More than one of the above

(E) None of the above

20. Mother's and father's children are

(A) sisters and brothers

(B) cousins

(C) aunts and uncles

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Adda247 GET IT ON Google Play

Directions **(Q. Nos. 21 to 25) :** Choose the correct option to the questions based on the given passage.

Once upon a time, a hunter came to a forest. It was summer, and water was scarce. Many of the animals had died of thirst. The hunter killed a deer and took it back to his house. The Forest God was very sad because he could not protect his animals. He prayed to the Rain God and the monsoon arrived. The animals could breed again because there was enough to eat and drink.

21. Whom did the Forest God pray to?

(A) The hunter

(B) The deer

(C) The Rain God

(D) More than one of the above

(E) None of the above

22. The Forest God was very _____ that he could not protect his animals.

(A) joyous

(B) sad

(C) neutral

(D) More than one of the above

(E) None of the above

23. In which season did the animals have enough to eat and drink?

(A) Summer

(B) Monsoon

(C) All through the year

(D) More than one of the above

(E) None of the above

24. When the hunter came to the forest, it was

(A) winter

(B) monsoon

(C) summer

(D) More than one of the above

(E) None of the above

25. Who killed the deer?

(A) Rain God

(B) Forest God

(C) A hunter

(D) More than one of the above

(E) None of the above

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

PART—II

Hindi Language

H-26. निम्नलिखित में से कौन-सा शब्द अव्यय **नहीं** है?

(A) जूता

(B) आज

(C) भीतर

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-27. ह्रस्व, दीर्घ और प्लुत किसके प्रकार हैं?

(A) संधि

(B) व्यंजन

(C) स्वर

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-28. तालव्य ध्वनियाँ कौन-सी हैं?

(A) च, छ

(B) ज, झ

(C) ट, ढ

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-29. निम्नलिखित में से कौन-सा उत्तम पुरुषवाची शब्द **नहीं** है?

(A) तुम

(B) हमको

(C) मुझमें

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-30. 'मरुभूमि में कहीं धान उगता है?' वाक्य में कौन-सा क्रिया-विशेषण है?

(A) समयवाचक

(B) रीतिवाचक

(C) स्थानवाचक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-31. निम्नलिखित में से कौन-सी लक्षणा की विशेषता है?

(A) व्यंगार्थ

(B) मुख्यार्थ

(C) रूढ़ि का प्रयोग

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-32. विभाव किसे कहते हैं?

(A) स्थायी भाव के उद्बोधक कारक

(B) जिसमें रस उत्पन्न हो

(C) जिसको रस उत्पन्न हो

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-33. 'लड़के ने कुत्ते को मारा।' वाक्य में कौन-सा कारक है?

(A) करण और अपादान

(B) संबंध और करण

(C) अधिकरण और करण

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-34. कौन-सी संक्षिप्ति की विशेषता **नहीं** है?

(A) संक्षिप्ति एक स्वतंत्र शब्द है

(B) संक्षिप्ति मूल शब्द का अर्थ वहन करती है

(C) यह शब्द अपने आप में पूर्णता नहीं रखता

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-35. 'महाशय' शब्द में कौन-सी स्वर संधि है?

(A) स्वरा संधि

(B) दीर्घ स्वर संधि

(C) यण स्वर संधि

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **36** से **40** तक) : अशुद्ध वाक्य दिए गए हैं, अतः शुद्ध वाक्य का चयन कर (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-36. हमने जो कहे थे वही सत्य है।

(A) हमने कहे थे वहीं सत्य है।

(B) हमने जो कहे रहे वही सत्य है।

(C) हमने जो कहा था वही सत्य है।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-37. आपका पत्र धन्यवाद सहित मिला।

(A) आपका पत्र धन्यवाद के साथ मिला।

(B) आपका पत्र मिला धन्यवाद।

(C) धन्यवाद के साथ आपका पत्र मिला।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-38. कृपया करके कार्यक्रम में पधारें।

(A) कृपया कार्यक्रम में पधारें।

(B) कृपा कर कार्यक्रम में पधारे।

(C) कार्यक्रम में पधारे।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-39. मुझसे बेफिजूल बात मत करो।

(A) मुझसे फिजूल बात मत करे।

(B) मुझसे बेफिजूल में बात मत करो।

(C) बेफिजूल में मुझसे बात मत करो।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-40. बिहारी ने गागर में सागर भर दिया है।

(A) बिहारी गागर में सागर भर दिए है।

(B) बिहारी ने गागर में सागर भरा है।

(C) बिहारी ने गागर में सागर भर दिए रहे।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **41** से **45** तक) : निम्नलिखित शब्द किस भाषा का है? (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-41. बेगम

(A) अरबी

(B) फारसी

(C) पुर्तगाली

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-42. सिनेमा

(A) पुर्तगाली

(B) फारसी

(C) अंग्रेजी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-43. अर्दली

(A) अरबी

(B) फारसी

(C) पुर्तगाली

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-44. तौलिया

(A) देशी भाषा

(B) पुर्तगाली

(C) फारसी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-45. रिक्शा

(A) जापानी

(B) चीनी

(C) अरबी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **46** से **50** तक) : दिए गए शब्दों के पर्यायवाची शब्द जो नहीं हैं उनके लिए (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-46. दुर्जन

(A) शठ

(B) कपटी

(C) कंजूस

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-47. देह

(A) काया

(B) शरीर

(C) तन

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-48. स्त्री

(A) वनिता

(B) कांता

(C) सविता

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-49. बिजली

(A) विद्युत्

(B) आभा

(C) चंचला

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

H-50. लक्ष्मी

(A) उमा

(B) रमा

(C) कमला

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **51** से **55** तक) : निम्नलिखित वाक्यों में ऐसी हिन्दी का प्रयोग कीजिए जो बोलचाल की भाषा है तथा (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-51. परीक्षाएँ सन्निकट हैं।

(A) परीक्षाएँ दूर है।

(B) परीक्षाएँ पास है।

(C) परीक्षाएँ भविष्य में है।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-52. बरसात में सरिताओं में बाढ़ आ जाती है।

(A) बरसात में नदियों में बाढ़ आ जाती है।

(B) बरसात में पहाड़ों पर भी बाढ़ आ जाती है।

(C) बरसात में पूरी सृष्टि बाढ़ में डूब जाती है।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-53. मैं आपसे नितांत अपरिचित हूँ।

(A) मैं आपसे बिल्कुल अपरिचित हूँ।

(B) मैं आपसे एकदम अपरिचित हूँ।

(C) मैं आपसे सर्वथा अपरिचित हूँ।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-54. दूरदर्शन की अनेक शृंखलाएँ प्रसिद्ध हैं।

(A) दूरदर्शन के अनेक नाटक प्रसिद्ध है।

(B) दूरदर्शन के अनेक फिल्में प्रसिद्ध है।

(C) दूरदर्शन के अनेक धारावाहिक प्रसिद्ध है।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-55. वे अभी नवधनाढ्य हुए हैं।

(A) वह अभी धनी हुए है।

(B) वह अभी नए अमीर हुए है।

(C) वह अभी नौ दौलत मंद हुए है।

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **56** से **60** तक) : दिए गए शब्दों के विलोम शब्द चुनकर (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-56. इच्छा

(A) अइच्छा

(B) आशा

(C) अनिच्छा

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-57. उन्मूलन

(A) उन्नयन

(B) अवमूल्यन

(C) रोपण

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-58. कर्कश

(A) मधुर

(B) कोमल

(C) कठोर

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-59. जंगम

(A) वन

(B) स्थावर

(C) जंगल

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-60. शासक

(A) शासित

(B) पोषक

(C) सत्ताधारी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **61** से **65** तक) : निम्नलिखित प्रत्येक वाक्य में एक शब्द रेखांकित है। प्रत्येक रेखांकित शब्द के लिए (A), (B), (C), (D) और (E) के सामने एक-एक विकल्प दिया गया है। इनमें से रेखांकित शब्द के लिए अर्थ की दृष्टि से उपयुक्त विकल्प चुनकर उत्तर-पत्रक में चिह्नित कीजिए।

H-61. <u>शिशु</u> तेरी अनुपम छवि निहार

(A) युवक

(B) बालक

(C) युवती

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-62. <u>युद्ध</u> निरंतर युद्ध विश्व है

(A) शांति

(B) अंधकार

(C) संग्राम

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-63. गुमी हुई <u>आज़ादी</u> की कीमत सबने पहचानी थी

(A) स्वाधीनता

(B) गुलाम

(C) गुलामी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-64. जिसको सुन रिपु के दिल टूटे

(A) शत्रु

(B) आरि

(C) आराति

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-65. सोम सुधा बरसाता

(A) अमृत

(B) अमरित

(C) पियूष

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **66** से **70** तक) : निम्नलिखित तत्सम शब्दों के लिए पाँच-पाँच विकल्प (A), (B), (C), (D) और (E) दिए गए हैं। इनमें से सर्वाधिक उपयुक्त विकल्प चुनकर उत्तर-पत्रक में चिह्नित कीजिए।

H-66. खग

(A) विहग

(B) द्विज

(C) खगी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-67. गणेश

(A) एकदन्त

(B) नन्दी

(C) नन्दन

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-68. काक

(A) फिसफिस

(B) काग

(C) पिशुन

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-69. ठग

(A) जालसाज

(B) खौफ

(C) त्रास

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-70. देह

(A) वपु

(B) क्षीर

(C) पय

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **71** से **75** तक) : निम्नलिखित वाक्य के लिए एक शब्द चुनिए तथा (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-71. जिसके आने की तिथि न हो

(A) अतिथि

(B) पोषक

(C) सत्ताधारी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-72. जो लज्जा से रहित हो

(A) निर्मम

(B) निर्लज्ज

(C) बेशर्म

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-73. जो सिंहासन का अधिकारी हो

(A) युवराज

(B) युग निर्माता

(C) गद्दीधारी

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-74. वर्ष में एक बार होने वाला

(A) वर्ष भर

(B) वार्षिक

(C) सालों तक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-75. जो स्वेच्छा से सेवा करे

(A) नौकर

(B) स्वयं पाकी

(C) स्वयं सेवक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **76** से **80** तक) : निम्नलिखित मुहावरों के उपयुक्त अर्थ का चयन कर (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-76. अंक भरना

(A) खाली स्थानों को भरना

(B) भाग्य चमकना

(C) स्नेह से लिपटा लेना

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-77. आस्तीन का साँप

(A) कपटी मित्र

(B) मित्र को खतरा

(C) मित्र को साँप काटना

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-78. किस खेत की मूली

(A) अधिकारहीन

(B) शक्तिहीन

(C) हैसियत वाला

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-79. घड़ों पानी पड़ना

(A) विजयी होना

(B) पराजित होना

(C) गर्वित होना

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-80. नाच नचाना

(A) तंग करना

(B) नृत्य सिखाना

(C) नाच के लिए प्रेरित करना

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **81** से **85** तक) : निम्नलिखित अशुद्ध शब्दों के लिए शुद्ध शब्द चुनिए तथा (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-81. अनाधिकार

(A) अनधिकार

(B) अनाधीकार

(C) अन अधिकार

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-82. परलौकिक

(A) परालौकिक

(B) पारलौकिक

(C) परालोकिक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-83. चांद

(A) चॉन्द

(B) चान्द

(C) चाँद

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-84. सौंदर्यता

(A) सौंदर्य

(B) सोन्दरता

(C) सुदर्य

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-85. परसाद

(A) प्रशाद

(B) प्रसाद

(C) प्रषाद

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **86** से **90** तक) : निम्नलिखित वाक्यों के सही प्रकार चुनिए तथा (A), (B), (C), (D) और (E) में से सही विकल्प का चयन कीजिए।

H-86. उसने कहा कि मैं कल आऊँगी।

(A) सरल वाक्य

(B) संयुक्त वाक्य

(C) मिश्र वाक्य

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-87. तुम जाओ और अपने पिताजी से कहना।

(A) सरल वाक्य

(B) संयुक्त वाक्य

(C) मिश्र वाक्य

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-88. यह चित्र इस दीवार पर असंगत है।

(A) आज्ञावाचक

(B) निषेधवाचक

(C) विधिवाचक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-89. अरे! तुम अभी यहीं खड़े हो।

(A) विस्मयबोधक

(B) आश्चर्यबोधक

(C) आज्ञार्थक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-90. तुम सदा सुखी रहो।

(A) इच्छार्थक

(B) आज्ञार्थक

(C) विधिवाचक

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **91** से **95** तक) : निम्नलिखित शब्दों में प्रयुक्त प्रत्यय को पहचानकर सही विकल्प को उत्तर-पुस्तिका में चिह्नित कीजिए।

H-91. स्वाधीन

(A) धीन

(B) न

(C) अधीन

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-92. भुलौवल

(A) वल

(B) औवल

(C) ल

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-93. बढ़िया

(A) या

(B) इया

(C) ईया

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

H-94. झगड़ालू

(A) ड़ालू

(B) लू

(C) आलू

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-95. मनौती

(A) औती

(B) ती

(C) औति

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

निर्देश (प्रश्न सं० **96** से **100** तक) : निम्नलिखित अवतरण को ध्यानपूर्वक पढ़िए और पूछे गए प्रश्नों के सही विकल्प चुनकर उत्तर-पत्रक में चिह्नित कीजिए।

संकटों से वीर घबराते नहीं,
आपदाएँ देख छिप जाते नहीं।
लग गए जिस काम में पूरा किया,
काम करके व्यर्थ पछताते नहीं॥

कठिन पथ को देख मुस्कुराते सदा,
संकटों के बीच वे गाते सदा।
है असंभव कुछ नहीं उनके लिए,
सरल-संभव कर दिखाते वे सदा॥

H-96. पद्यांश के लिए उपयुक्त शीर्षक है

(A) संकट के बादल

(B) वीर

(C) कठिन पथ

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-97. वीर संकटों को देखकर क्या करते हैं?

(A) छिप जाते हैं

(B) रोते हैं

(C) सोते हैं

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-98. वीर सभी कार्य को कैसे करते हैं?

(A) सोचते हुए

(B) छिपते हुए

(C) मुस्कुराते हुए

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-99. वीर किसे देखकर मुस्कुराते हैं?

(A) मित्र

(B) कठिन पथ

(C) असंभव

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

H-100. 'आपदाएँ' शब्द का अर्थ क्या है?

(A) विपत्ति

(B) सम्मति

(C) अनुमति

(D) उपर्युक्त में से एक से अधिक

(E) उपर्युक्त में से कोई नहीं

Adda247 GET IT ON Google Play

Bengali Language

নির্দেশ (প্রশ্ন সংখ্যা 26 থেকে 50) : নিম্নলিখিত অনুচ্ছেদগুলি পাঠ করে ঠিক উত্তরটি নির্বাচন করো।

অনুচ্ছেদ—১

আমার ভাইপো বলাই—তার প্রকৃতিতে কেমন করে গাছপালার মূল সুরগুলোই হয়েছে প্রবল। ছেলেবেলা থেকেই চুপচাপ চেয়ে চেয়ে দেখাই তার অভ্যাস, নড়েচড়ে বেড়ানো নয়। পূবদিকের আকাশে কালো মেঘ স্তরে স্তরে স্তম্ভিত হয়ে দাঁড়ায়, ওর সমস্ত মনটাতে ভিজে হাওয়া যেন শ্রাবণ-অরণ্যের গন্ধ নিয়ে ঘনিয়ে ওঠে; ঝমঝম করে বৃষ্টি পড়ে, ওর সমস্ত গা যেন শুনতে পায় সেই বৃষ্টির শব্দ। ছাদের উপর বিকেলবেলাকার রোদ্দুর পড়ে আসে, গা খুলে বেড়ায়; সমস্ত আকাশ থেকে যেন কী একটা সংগ্রহ করে নেয়। মাঘের শেষে আমের বোল ধরে, তার একটা নিবিড় আনন্দ জেগে ওঠে ওর রক্তের মধ্যে একটা কীসের অব্যক্ত স্মৃতিতে; ফাল্গুনে পুষ্পিত শালবনের মতোই ওর অন্তর-প্রকৃতিটা চার দিকে বিস্তৃত হয়ে ওঠে, ভরে ওঠে, তাতে একটা ঘন রঙ লাগে। তখন ওর একলা বসে বসে আপন মনে কথা কইতে ইচ্ছে করে, যা-কিছু গল্প শুনেছে সব নিয়ে জোড়াতাড়া দিয়ে; অতি পুরানো বটের কোটরে বাসা বেঁধে আছে যে একজোড়া অতি পুরানো পাখি, ব্যাঙ্গমা-ব্যাঙ্গমি, তাদের গল্প।

B-26. ছেলেবেলা থেকেই বলাইয়ের অভ্যাস হলো

(A) দাপিয়ে বেড়ানো

(B) চুপচাপ চেয়ে চেয়ে দেখা, নড়েচড়ে বেড়ানো নয়

(C) চিৎকার করে কথা বলা, খেলে বেড়ানো

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-27. পূবদিকের আকাশে স্তরে স্তরে স্তম্ভিত হয়ে দাঁড়ায়

(A) কালো মেঘ

(B) হালকা সাদা মেঘ

(C) গেরুয়া রঙের মেঘ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-28. অতি পুরানো বটের কোটরে বাসা বেঁধে আছে

(A) কোকিল

(B) বুলবুল

(C) ব্যাঙ্গমা-ব্যাঙ্গমি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-29. ব্যাঙ্গমা-ব্যাঙ্গমিকে একজোড়া অতি পুরানো পাখি বলা হয়েছে, তার কারণ

(A) পাখি দুটোর বয়স খুব বেশি

(B) দুটো পাখিই রূপকথার পাখি

(C) পাখি দুটো পুরানো বাসায় থাকে

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-30. বলাইয়ের প্রকৃতিতে প্রবল হয়ে উঠেছে

(A) আকাশের বিশালতা

(B) সমুদ্রের সুর

(C) গাছপালার মূল সুর

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

অনুচ্ছেদ—২

কুণ্ঠিত হইয়া যেই জিজ্ঞাসা করিলাম, কি জাতের মড়া—তুমি ছোঁবে ? ইন্দ্র সরিয়া আসিয়া একহাত তাহার ঘাড়ের তলায় এবং অন্যহাত হাঁটুর নীচে দিয়া একটা শুষ্ক তৃণখণ্ডের মত স্বচ্ছন্দে তুলিয়া লইয়া কহিল, নইলে বেচারাকে শিয়ালে ছেঁড়াছিঁড়ি করে খাবে! আহা! মুখে এখনো এর ওষুধের গন্ধ পর্যন্ত রয়েচে রে! বলিয়া নৌকার যে তক্তাখানির উপর ইতিপূর্বে আমি শুইয়া পড়িয়াছিলাম, তাহারই উপর শোয়াইয়া নৌকা ঠেলিয়া দিয়া নিজেও চড়িয়া বসিল। কহিল, মড়ার কি জাত থাকে রে ?

আমি তর্ক করিলাম, কেন থাকবে না ?

ইন্দ্র কহিল, আরে এ যে মড়া। মড়ার আবার জাত কি ? এই যেমন আমাদের ডিঙিটা—এর কি জাত আছে ? আমগাছ, জামগাছ যে কাঠেরই তৈরি হোক—এখন ডিঙি ছাড়া একে কেউ বলবে না—আমগাছ, জামগাছ—বুঝলি না ? এও তেমনি।

B-31. ইন্দ্রনাথ বলেছিল, আহা! মুখে এখনো এর

(A) আতরের গন্ধ পর্যন্ত রয়েচে রে!

(B) দুধ খাওয়ার দাগ রয়েচে রে!

(C) ওষুধের গন্ধ পর্যন্ত রয়েচে রে!

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-32. ''মড়ার আবার জাত কি ?'' একথা বলেছিল

(A) শ্রীকান্ত

(B) ইন্দ্রনাথ

(C) যতীনদা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-33. 'তৃণখণ্ড' শব্দটির অর্থ

(A) কাঠের টুকরো

(B) বাঁশের টুকরো

(C) ঘাসের টুকরো

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-34. 'কুণ্ঠিত' বলতে বোঝায়

(A) দ্বিধাগ্রস্ত

(B) সংশয়গ্রস্ত

(C) বিপদগ্রস্ত

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-35. 'ডিঙি' শব্দটি একটি

(A) দেশি শব্দ

(B) ফারসি শব্দ

(C) আরবি শব্দ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

অনুচ্ছেদ—৩

"বস্তুত ফললাভের আয়োজনে দুটো ভাগ আছে। একটা ভাগ আকাশে, একটা ভাগ মাটিতে। এক দিকে মেঘের আয়োজন, এক দিকে চাষের। আমাদের নব শিক্ষায়, বৃহৎ পৃথিবীর সঙ্গে নূতন সংস্পর্শে, চিত্তাকাশের বায়ুকোণে ভাবের মেঘ ঘনিয়ে এসেছে। এই উপরের হাওয়ায় আমাদের উচ্চ আকাঙ্ক্ষা এবং কল্যাণসাধনার একটা রসগর্ভশক্তি জমে উঠেছে। আমাদের বিশেষ করে দেখতে হবে শিক্ষার মধ্যে এই উচ্চভাবের বেগ সঞ্চার যাতে হয়। আমাদের দেশে বিশ্ববিদ্যালয়ের শিক্ষা বিষয়শিক্ষা। আমরা নোট নিয়েছি, মুখস্থ করেছি, পাস করেছি। বসন্তের দক্ষিণ হাওয়ার মতো আমাদের শিক্ষা মনুষ্যত্বের কুঞ্জে কুঞ্জে নতুন পাতা ধরিয়ে ফুল ফুটিয়ে তুলছে না। আমাদের শিক্ষার মধ্যে কেবল যে বস্তুপরিচয় এবং কর্মসাধনের যোগ নেই তা নয়, এর মধ্যে সংগীত নেই, চিত্র নেই, শিল্প নেই, আত্মপ্রকাশের আনন্দময় উপায়-উপকরণ নেই। এ যে কত বড়ো দৈন্য তার বোধশক্তি পর্যন্ত আমাদের লুপ্ত হয়ে গেছে। উপবাস করে করে ক্ষুধাটাকে পর্যন্ত আমরা হজম করে ফেলেছি। এইজন্যেই শিক্ষা সমাধা হলে আমাদের প্রকৃতির মধ্যে একটা পরিণতির শক্তিপ্রাচুর্য জন্মে না। সেইজন্যেই আমাদের ইচ্ছাশক্তির মধ্যে দৈন্য থেকে যায়। কোনোরকম বড়ো ইচ্ছা করবার তেজ থাকে না। জীবনের কোনো সাধনা গ্রহণ করবার আনন্দ চিত্তের মধ্যে জন্মায় না। আমাদের তপস্যা দারোগাগিরি ডেপুটিগিরিকে লঙ্ঘন করে অগ্রসর হতে অক্ষম হয়ে পড়ে। মনে আছে একদা কোনো এক স্বাদেশিক সভায় এক পণ্ডিত বলেছিলেন যে, ভারতবর্ষের উত্তরে হিমগিরি, মাঝখানে বিন্ধ্যগিরি, দুইপাশে দুই ঘাটগিরি, এর থেকে স্পষ্টই দেখা যাচ্ছে বিধাতা ভারতবাসীকে সমুদ্রযাত্রা করতে নিষেধ করছেন। বিধাতা যে ভারতবাসীর প্রতি কত বাম তা এই-সমস্ত নূতন নূতন কেরানিগিরি ডেপুটিগিরিতে প্রমাণ করছে। এই গিরি উত্তীর্ণ হয়ে কল্যাণের সমুদ্রযাত্রায় আমাদের পদে পদে নিষেধ আসছে। আমাদের শিক্ষার মধ্যে এমন একটি সম্পদ থাকা চাই যা কেবল আমাদের তথ্য দেয় না, সত্য দেয়; যা কেবল ইন্ধন দেয় না, অগ্নি দেয়।"

B-36. অনুচ্ছেদ অনুযায়ী আমাদের শিক্ষার মধ্যে নেই

(A) কর্মসাধনের যোগ

(B) সংগীত

(C) শিল্প

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-37. অনুচ্ছেদ অনুযায়ী উপবাস করে করে আমরা হজম করে ফেলেছি

(A) দারিদ্র্য

(B) ক্ষুধা

(C) ক্লান্তি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-38. অনুচ্ছেদ অনুযায়ী আমাদের তপস্যা কাকে লঙ্ঘন করে অগ্রসর হতে অক্ষম হয়ে পড়ে ?

(A) দারোগাগিরি

(B) ডেপুটিগিরি

(C) দাদাগিরি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-39. অনুচ্ছেদ অনুযায়ী আমাদের দেশে বিশ্ববিদ্যালয়ের শিক্ষা কী ?

(A) আধুনিক শিক্ষা

(B) ধর্মশিক্ষা

(C) বিষয়শিক্ষা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-40. অনুচ্ছেদ অনুযায়ী আমাদের ইচ্ছাশক্তির মধ্যে থেকে যায়

(A) আনন্দ

(B) লজ্জা

(C) ভয়

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

অনুচ্ছেদ—৪

গ্রামের নাম চণ্ডীপুর। নদীটি বাংলাদেশের একটি ছোটো নদী, গৃহস্থঘরের মেয়েটির মতো; বহুদূর পর্যন্ত তাহার প্রসর নহে; নিরলসা তন্বী নদীটি আপন কূল রক্ষা করিয়া কাজ করিয়া যায়; দুই ধারের গ্রামের সকলেরই সঙ্গে তাহার যেন একটা-না-একটা সম্পর্ক আছে। দুই ধারে লোকালয় এবং তরুচ্ছায়াঘন উচ্চতট; নিম্নতল দিয়া গ্রামলক্ষ্মী স্রোতস্বিনী আত্মবিস্মৃত দ্রুতপদক্ষেপে প্রফুল্লহৃদয়ে আপনার অসংখ্য কল্যাণকার্যে চলিয়াছে।

বাণীকণ্ঠের ঘর নদীর একেবারে উপরেই। তাহার বাঁখারির বেড়া, আটচালা, গোয়ালঘর, ঢেঁকিশালা, খড়ের স্তূপ, তেঁতুলতলা, আম কাঁঠাল এবং কলার বাগান নৌকাবাহীমাত্রেরই দৃষ্টি আকর্ষণ করে। এই গার্হস্থ্য সচ্ছলতার মধ্যে বোবা মেয়েটি কাহারও নজরে পড়ে কিনা জানি না, কিন্তু কাজকর্মে যখনই অবসর পায় তখনই সে এই নদীতীরে আসিয়া বসে।

B-41. বাণীকণ্ঠের বাড়ি কোথায় ?

(A) বাংলাদেশের চণ্ডীপুরে

(B) নদীর উপর

(C) আটচালা ঘরে

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-42. ‘‘বাণীকণ্ঠের ঘর নদীর একেবারে উপরেই।’’

‘নদীর একেবারে উপরেই’ কথার অর্থ

(A) নদীর জলের উপর

(B) নদীর জলের মধ্যে

(C) নদীর পাড়ের উপর

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-43. চণ্ডীপুর গ্রামের নদীটি স্বভাবে

(A) ভয়ঙ্কর

(B) বন্যাপ্রবণ

(C) কল্যাণময়ী

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-44. ‘‘তাহার বাঁখারির বেড়া।’’ ‘বাঁখারি’ কী?

(A) ইট

(B) কাঠ

(C) বাঁশ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-45. গার্হস্থ্যজীবনে বাণীকণ্ঠ

(A) সচ্ছল

(B) হতদরিদ্র

(C) উচ্চধনী

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

অনুচ্ছেদ—৫

বৈকালের দিকটা হঠাৎ চারিদিক অন্ধকার করিয়া কালবৈশাখীর ঝড় উঠিল। অনেকক্ষণ হইতে মেঘ-মেঘ করিতেছিল, তবুও ঝড়টা যেন খুব শীঘ্র আসিয়া পড়িল। অপুদের বাড়ীর সামনে বাঁশঝাড়ের বাঁশগুলো পাঁচিলের উপর হইতে ঝড়ের বেগে হটিয়া ওধারে পড়াতে বাড়ীটা যেন ফাঁকা ফাঁকা দেখাইতে লাগিল। ধূলা, বাঁশপাতা, কাঁঠালপাতা, খড় চারিধার হইতে উড়িয়া তাহাদের উঠান ভরাইয়া ফেলিল। দুর্গা বাটীর বাহির হইয়া আম কুড়াইবার জন্য দৌড়িল—অপুও দিদির পিছু পিছু ছুটিল। দুর্গা ছুটিতে ছুটিতে বলিল—শীগগির ছোট্, তুই বরং সিঁদুরকৌটা-তলায় থাক্ আমি যাই সোনামুখী-তলায়—দৌড়ো-দৌড়ো। ধূলায় চারিদিক ভরিয়া গিয়াছে—বড় বড় গাছের ডাল ঝড়ে বাঁকিয়া গাছ নেড়া-নেড়া দেখাইতেছে। গাছে গাছে সোঁ-সোঁ, বোঁ-বোঁ শব্দে বাতাস বাধিতেছে—বাগানে শুক্‌না ডাল, কুটা, বাঁশের খোলা উড়িয়া পড়িতেছে—শুক্‌না বাঁশপাতা ছুঁচালো আগাটা উঁচুদিকে তুলিয়া ঘুরিতে ঘুরিতে আকাশে উঠিতেছে—কুক্‌শিমা গাছের শুঁয়ার মত পালকওয়ালা সাদা সাদা ফুল ঝড়ের মুখে কোথা হইতে অজস্র উড়িয়া আসিতেছে—বাতাসের শব্দে কান পাতা যায় না!

B-46. কালবৈশাখীর ঝড়ে অপুদের উঠানের অবস্থা কেমন হলো?

(A) পরিস্কার হয়ে গেল

(B) আবর্জনায় ভরে গেল

(C) জল-কাদায় একাকার হয়ে গেল

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-47. কালবৈশাখীর ঝড়ে অপু-দুর্গার প্রতিক্রিয়া কেমন?

(A) ভয়ে ঘরের কোণে লুকালো

(B) উঠানে নেমে নাচানাচি শুরু করলো

(C) ছুটে আম কুড়াতে বেরিয়ে পড়লো

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-48. সোনামুখী-তলা ও সিঁদুরকৌটা-তলা কী ?

(A) আমগাছতলা

(B) মন্দিরতলা

(C) জঙ্গলের নাম

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-49. বাঁশের পাতার আকার কেমন ?

(A) গোলাকার

(B) সরু ছুঁচালো আগাযুক্ত

(C) খড়ের মতো সরু

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-50. ঝড়ের মধ্যে কোন্ ফুল উড়ে আসার কথা আছে ?

(A) আম

(B) কাঁঠাল

(C) কুক্‌শিমা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-51. 'সারাংশ' বলতে মূল উদ্ধৃত অংশের তুলনায় তার আয়তন কেমন হবে ?

(A) এক-তৃতীয়াংশ বা তার সামান্য কম

(B) দুই-তৃতীয়াংশ বা তার সামান্য বেশি

(C) উদ্ধৃত অংশের অর্ধেক

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-52. 'প্রতিবেদন' রচনায় ঘটনার স্থান-কাল-তারিখের উল্লেখ থাকে

(A) প্রতিবেদন রচনার প্রথমে

(B) প্রতিবেদন রচনার মাঝে

(C) প্রতিবেদন রচনার শেষে

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-53. ভাবসম্প্রসারণ হলো

(A) ভাবের অনুবাদ

(B) ভাবের সংক্ষিপ্তকরণ

(C) ভাবের বিস্তৃতি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-54. বিপরীতার্থক শব্দের কোন্ তালিকাটি শুদ্ধ ?

(A) গৃহী–সন্ন্যাসী; খাঁটি–ভেজাল; গৃহীত–বর্জিত

(B) গৃহী–নিগৃহী; খাঁটি–চোরাই; গৃহীত–অগৃহীত

(C) গৃহী–তাপস; খাঁটি–পবিত্র; গৃহীত–অনুগৃহীত

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-55. অনুবাদের অপর নাম কী ?

(A) রূপান্তর

(B) ভাবান্তর

(C) ভাষান্তর

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-56. শুদ্ধ বানানটি চিহ্নিত করো :

(A) দক্ষিণায়ন

(B) দক্ষীণায়ন

(C) দক্ষিনায়ণ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-57. শুদ্ধ বাক্যটি চিহ্নিত করো :

(A) সমস্ত লোকেরা এসে হাজির।

(B) আসনগুলি কেবলমাত্র মহিলাদের জন্য সংরক্ষিত।

(C) চোখ থেকে অশ্রু ঝরে পড়ল।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-58. শুদ্ধ বানানের তালিকাটি চিহ্নিত করো :

(A) বুদ্ধিজীবী, দুর্নীতি, ব্যবসায়, দুর্গা

(B) বুদ্ধিজীবি, দূর্নীতি, ব্যাবসায়, দূর্গা

(C) বুদ্ধীজীবী, দুর্নিতি, ব্যাবসায়, দূর্গা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-59. নিম্নলিখিত কোন্ বাক্যটি নিত্য বা সাধারণ বর্তমান কাল **নয়** ?

(A) আমি রোজ সকালে খবরের কাগজ পড়ি।

(B) সূর্য পূর্বদিকে ওঠে।

(C) তাঁরা আমাদের বাড়িতে প্রায়ই আসতেন।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-60. নিম্নলিখিত কোন্ বাক্যটি পুরাঘটিত অতীত কাল **নয়** ?

(A) আমরা একবার পুরী যেতে চাই।

(B) ওরা কাল আমাদের বাড়িতে এসেছিল।

(C) মেবার-দিল্লীর যুদ্ধে রাণাপ্রতাপ জিতেছিলেন।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-61. শূন্যস্থান পূরণ করো :

ভদ্রলোক দরিদ্র ______ সৎ।

(A) কিন্তু

(B) এবং

(C) তবু

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-62. শূন্যস্থান পূরণ করো :

সতীশ নাস্তিক ______ সে একথা বলল।

(A) তাই

(B) নয়তো

(C) এবং

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-63. শূন্যস্থান পূরণ করো :

আমেরিকায় জঙ্গী আক্রমণ হল ______ যুদ্ধের সম্ভাবনা দেখা দিল।

(A) এবং

(B) হয়তো

(C) তবু

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-64. "যতদিন বাঁচি, ততদিন শিখি।"

কোন্ ধরনের বাক্য ?

(A) সরল বাক্য

(B) জটিল বাক্য

(C) যৌগিক বাক্য

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-65. সঠিক বানান ব্যবহার করো :

"একি অপরূপ রূপে মা তোমায় হেরিনু পল্লী ______।"

(A) জননী

(B) জননি

(C) জণনী

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-66. সঠিক বানান ব্যবহার করো :

"আমারে ফিরায়ে লহ, অয়ি ______ ।"

(A) বসুন্ধরে

(B) বশুন্ধরে

(C) বসূন্ধরে

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-67. সঠিক বানান ব্যবহার করো :

"ভজন-পূজন, ______, আরাধনা, সমস্ত থাক পড়ে।"

(A) ষাধন

(B) সাধন

(C) শ্বাধন

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-68. ভুল বাক্যটি চিহ্নিত করো :

(A) আমাদের দেশে সাক্ষরের সংখ্যা অনেক বেড়েছে।

(B) এটা তপনবাবুর স্বাক্ষর কিনা সে বিষয়ে সন্দেহ আছে।

(C) সন্ধ্যায় সব পাখি নীরে ফেরে।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-69. ভুল বাক্যটি চিহ্নিত করো :

(A) সীতা বিনা আমি যেন মনিহারা ফণী।

(B) কণিকা বন্দ্যোপাধ্যায়ের কণ্ঠস্বর যেন বিনার ঝঙ্কার।

(C) ভবিষ্যতের আশা নেই।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-70. সঠিক বাক্যটি চিহ্নিত করো :

(A) তৃতীয় পাণ্ডব অর্জুনের সরের সন্ধান ছিল অব্যর্থ।

(B) তৃতীয় পাণ্ডব অর্জুনের শড়ের সন্ধান ছিল অব্যর্থ।

(C) তৃতীয় পাণ্ডব অর্জুনের স্বরের সন্ধান ছিল অব্যর্থ।

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-71. বাক্যের রেখাঙ্কিত অংশের সঠিক অর্থ নির্ণয় করো :

রতনের নতুন গাড়ি দেখে প্রতিবেশীদের <u>চোখ টাটানো</u> শুরু হলো।

(A) ইঙ্গিত করা

(B) হিংসা করা

(C) শ্রদ্ধা করা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-72. বাক্যের রেখাঙ্কিত অংশের সঠিক অর্থ নির্ণয় করো :

এভাবে <u>বসে থাকলে</u> দিন চলবে ?

(A) উপবেশন অর্থে

(B) শয়ন অর্থে

(C) নিষ্কর্মা অর্থে

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-73. সঠিক অর্থ নির্ণয় করো :

"অধিক সন্ন্যাসীতে গাজন নষ্ট।"

(A) প্রয়োজনের অধিক মানুষে কাজের ক্ষতি

(B) বেশি মানুষ না হলে কাজ না হওয়া

(C) আসল কাজ হওয়া

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-74. শুদ্ধ রূপটি বাছো :

(A) নির্জলা গরুর দুধ

(B) গোরুর দুধ নির্জলা

(C) গোরুর নির্জলা দুধ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247
GET IT ON Google Play

B-75. বাক্যের শ্রেণি নির্ণয় করো :
"আহা, কী দেখিলাম!"

(A) আবেগসূচক

(B) অনুজ্ঞাবাচক

(C) প্রশ্নবোধক

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-76. রাধিকা > রাই—কোন্ ধরনের ধ্বনি পরিবর্তন ?

(A) ব্যঞ্জনধ্বনিলোপ

(B) স্বরধ্বনি আগম

(C) অপিনিহিতি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-77. বিষ্ণু > বিষ্টু—পরিবর্তিত 'বিষ্টু' শব্দটির প্রকৃতি কী ?

(A) সিদ্ধ তৎসম

(B) অর্ধতৎসম

(C) তদ্ভব শব্দ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-78. পিশাচ > পিচাশ—এটি কোন্ ধরনের ধ্বনি পরিবর্তন ?

(A) স্বরাগম

(B) সমীভবন

(C) বর্ণ বিপর্যয়

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-79. "কাঁথায় শীত ভাঙে।" রেখাঙ্কিত শব্দটি কোন্ কারক ?

(A) নিমিত্ত কারক

(B) করণ কারক

(C) অপাদান কারক

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-80. "নিরন্তর বৃষ্টি পড়ছে।" রেখাঙ্কিত পদটি হলো

(A) ক্রিয়াবিশেষণ

(B) বিশেষ্যের বিশেষণ

(C) বিশেষণের বিশেষণ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-81. 'চঞ্চল' শব্দের স্ত্রীলিঙ্গ কোনটি ?

(A) চঞ্চলী

(B) অচঞ্চল

(C) চঞ্চলা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-82. 'বলবতী' শব্দের পুংলিঙ্গ কোনটি ?

(A) বলবান

(B) বলবৎ

(C) বলশালী

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-83. দেব ও অসুর = দেবাসুর—এটি কোন্ সমাস ?

(A) অব্যয়ীভাব সমাস

(B) কর্মধারয় সমাস

(C) দ্বন্দ্ব সমাস

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-84. পূর্বপদে কর্মকারকের বিভক্তি লোপ পেলে সেটিকে কী সমাস বলে ?

(A) কর্ম-তৎপুরুষ

(B) কর্মধারয় তৎপুরুষ

(C) কর্মবিভক্তিরহিত

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-85. নীচের কোনটি উপমান কর্মধারয় সমাসের উদাহরণ ?

(A) শোকরূপ সাগর = শোকসাগর

(B) সিংহ চিহ্নিত আসন = সিংহাসন

(C) ফুলের মতো বাবু = ফুলবাবু

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-86. 'আদি' শব্দের বিপরীতার্থক শব্দ কোনটি ?

(A) অনাদি

(B) অন্ত

(C) অনন্ত

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-87. 'স্বর্গীয়' শব্দের বিপরীতার্থক শব্দ কোনটি ?

(A) নারকীয়

(B) নরক

(C) পাতাল

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-88. জগৎ + ঈশ = ?

(A) জগদিশ

(B) জগদীশ

(C) জগতীশ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-89. তৎ + অবধি = ?

(A) তদবধি

(B) তদুবধি

(C) তদ্বধি

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-90. প্র + ছন্ন = ?

(A) প্রসন্ন

(B) প্রদ্যুম্ন

(C) প্রচ্ছন্ন

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-91. এককথায় প্রকাশ করো :

যা নিবারণ করা যায় না

(A) অনিবারণীয়

(B) অনির্বাণ

(C) অনিবার্য

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-92. এককথায় প্রকাশ করো :

পাখির কলরব

(A) কুহুতান

(B) কূজন

(C) কল্লোল

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-93. ‘‘খোঁপায় বেঁধেছে হলুদ গাঁদার ফুল।’’

বাক্যে রেখাঙ্কিত পদটি হলো

(A) বিশেষ্য

(B) বিশেষণ

(C) বিশিষ্ট

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-94. বুলবুলিতে ধান খেয়েছে, খাজনা দেব কীসে ?

বাক্যের রেখাঙ্কিত শব্দ দুটি

(A) কর্ম

(B) অসমাপিকা ক্রিয়া

(C) সমাপিকা ক্রিয়া

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-95. রাম বনে ফুল ______ ।

শূন্যস্থানে ক্রিয়ার কোন্ রূপটি সঠিক ?

(A) পাড়ে

(B) পাড়ি

(C) পাড়েন

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

Adda247 GET IT ON Google Play

B-96. 'রক্তশূন্য' শব্দের সঠিক ব্যাসবাক্য কোনটি ?

(A) রক্ত যখন শূন্য

(B) রক্ত দ্বারা শূন্য

(C) রক্তের শূন্যতা

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-97. 'শরৎ + ইন্দু'-র সন্ধিযুক্ত রূপ কোনটি ?

(A) শরতেন্দু

(B) শরৎইন্দু

(C) শরদিন্দু

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-98. 'ধোঁয়াশা' কোন্ জাতীয় শব্দ ?

(A) মিশ্র শব্দ

(B) জোড়কলম শব্দ

(C) সঙ্কর শব্দ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-99. "ঢং ঢং করে ঘণ্টা বাজল।"

'ঢং ঢং' কী জাতীয় শব্দ ?

(A) অনুকার শব্দ

(B) জোড়া শব্দ বা শব্দদ্বৈত

(C) ধ্বন্যাত্মক শব্দ

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

B-100. কাপড়খানি বেশ সুন্দর।

'খানি' কোন্ বচন ?

(A) বহুবচন

(B) একবচন

(C) অনির্দিষ্ট

(D) উপরোক্তগুলির মধ্যে একের থেকে অধিক

(E) উপরের কোনোটিই নয়

SPACE FOR ROUGH WORK

Adda247
GET IT ON Google Play

SPACE FOR ROUGH WORK

Adda247

★ ★ ★

Adda247 GET IT ON Google Play

16/PV/M–2023–01

पुस्तिका शृंखला

A

उम्मीदवार का अनुक्रमांक

प्रश्न-पुस्तिका

भाषा

पत्र—1

समय : 2 घण्टे **पूर्णांक : 100**

प्रश्नों के उत्तर देने से पहले नीचे लिखे अनुदेशों को ध्यान से पढ़ लें।

महत्त्वपूर्ण अनुदेश

1. यह प्रश्न-पुस्तिका दो भागों में विभाजित है, भाग–I एवं भाग–II। भाग–I **अंग्रेजी भाषा** सभी के लिए समान है। भाग–II में तीन भाषा—हिन्दी भाषा, उर्दू भाषा एवं बंगाली भाषा के प्रश्न हैं। **तीन भाषाओं में से किसी एक भाषा को चुनें।**
2. **भाग–I** में प्रश्न संख्या **1** से **25**, **भाग–II** में **हिन्दी भाषा** में प्रश्न संख्या **H–26** से **H–100**, उर्दू **भाषा** में प्रश्न संख्या **U–26** से **U–100**, **बंगाली भाषा** में प्रश्न संख्या **B–26** से **B–100** हैं।
3. **सभी** प्रश्नों का अंक समान है।
4. भाग–I के प्रश्नों के उत्तर दें एवं भाग–II से तीन भाषाओं में से किसी एक भाषा का उत्तर दें।
5. **परीक्षा आरम्भ होते ही आप अपनी प्रश्न-पुस्तिका की जाँच कर देख लें कि इसके ऊपर दायीं ओर प्रश्न-पुस्तिका की शृंखला मुद्रित है। कृपया जाँच लें कि पुस्तिका में रफ़ कार्य हेतु दो पृष्ठों (पृष्ठ सं० 46 और 47) सहित पूरे 48 मुद्रित पृष्ठ हैं और कोई प्रश्न या पृष्ठ बिना छपा हुआ या फटा हुआ या दोबारा आया हुआ तो नहीं है। पुस्तिका में किसी प्रकार की त्रुटि पाने पर तत्काल इसके बदले इसी शृंखला की दूसरी सही पुस्तिका ले लें।**
6. इस पृष्ठ के ऊपर निर्धारित स्थान में अपना अनुक्रमांक अवश्य लिखें। प्रश्न-पुस्तिका पर और कुछ न लिखें।
7. प्रश्नों के उत्तर देने के लिए आपको वीक्षक द्वारा अलग से उत्तर पत्रक दिया जायेगा। **अपने उत्तर पत्रक के पृष्ठ-1 पर निर्धारित स्थान में अपना नाम, अनुक्रमांक, प्रश्न-पुस्तिका शृंखला तथा अन्य विवरण अवश्य लिखें अन्यथा आपका उत्तर पत्रक जाँचा नहीं जायेगा।**
8. उत्तर पत्रक के **पृष्ठ-2** पर निर्धारित स्थान में अपने **अनुक्रमांक** तथा **प्रश्न-पुस्तिका की शृंखला A, B, C या D** जैसा इस प्रश्न-पुस्तिका के आवरण पृष्ठ के ऊपर दायीं ओर अंकित है, से सम्बन्धित कोष्ठक को काली/नीली स्याही के बॉल-पॉइन्ट पेन से अवश्य कूटबद्ध करें। **उत्तर पत्रक पर प्रश्न-पुस्तिका शृंखला अंकित नहीं करने अथवा गलत शृंखला अंकित करने पर उत्तर पत्रक का सही मूल्यांकन नहीं होगा।**
9. प्रत्येक प्रश्न के **पाँच** उत्तर—(A), (B), (C), (D) और (E) क्रम पर दिये गये हैं। उनमें से आप सबसे सही **केवल एक** उत्तर को चुनें और अपने उत्तर पत्रक पर अंकित करें। प्रत्येक प्रश्न के लिए **केवल एक** ही उत्तर चुनना है। आपका कुल प्राप्तांक आपके द्वारा उत्तर पत्रक में अंकित सही उत्तरों पर निर्भर होगा।
10. उत्तर पत्रक में प्रत्येक प्रश्न संख्या के सामने **पाँच** वृत्त इस प्रकार बने हुए हैं—Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ और Ⓔ। प्रश्नों के उत्तर देने के लिए आपको अपनी पसन्द के **केवल एक** वृत्त को काली/नीली स्याही के बॉल-पॉइन्ट पेन से चिह्नित करना है। प्रत्येक प्रश्न के लिए केवल एक उत्तर को चुनें और उसे अपने उत्तर पत्रक में चिह्नित करें। आप उत्तर पत्रक में यदि एक प्रश्न के लिए एक से अधिक वृत्त में निशान लगाते हैं, तो आपका उत्तर गलत माना जायेगा। **उत्तर पत्रक में उत्तर को चिह्नित करने के लिए केवल काली/नीली स्याही के बॉल-पॉइन्ट पेन का ही प्रयोग करें। किसी भी प्रकार का काट-कूट अथवा परिवर्तन मान्य नहीं है।**
11. प्रश्न-पुस्तिका से कोई पन्ना फाड़ना या अलग करना मना है। प्रश्न-पुस्तिका और उत्तर पत्रक को परीक्षा अवधि में परीक्षा भवन से बाहर कदापि न ले जायें। **परीक्षा के समापन पर उत्तर पत्रक वीक्षक को अवश्य सौंप दें।** उसके बाद आपको अपनी प्रश्न-पुस्तिका अपने साथ ले जाने की अनुमति है।
12. ऊपर के अनुदेशों में से किसी एक का भी पालन नहीं करने पर आप पर आयोग के विवेकानुसार कार्रवाई की जा सकती है अथवा आपको दण्ड दिया जा सकता है।
13. अभ्यर्थी उत्तर पत्रक को अपनी उपस्थिति में Self Adhesive LDPE Bag में पूरी तरह से पैक/सील करवाने के उपरांत ही परीक्षाकक्ष को छोड़ें।

Note : English version of the instructions is printed on the First Page of this Booklet.